

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного університету
охорони здоров'я України

імені П. Л. Шупика, професор

Наталія САВИЧУК

bepele

2025 року

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Мельник А.Ю.

«Термінальна серцева недостатність: особливості лікування та формування
листа очікування трансплантації серця»

що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі
знань 2 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 222 «Медицина».

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика від «18» 09 2025 № 1699 голова та рецензенти,
а саме:

Голова – Жарінов Олег Йосипович, д. мед. н., професор, завідувач кафедри
функціональної діагностики НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Рецензент: Зеленчук Олег Валерійович, к.мед.н. доцент кафедри кардіохірургії
рентгеноваскулярних екстракорпоральних технологій НУОЗ України імені
П. Л. Шупика.

Рецензент: Долженко Марина Миколаївна, доктор медичних наук, професор,
заслужений лікар України, завідувач кафедри кардіології НУОЗ України імені
П. Л. Шупика

розглянувши дисертацію Мельник Анни Юріївни на тему: «Термінальна
серцева недостатність: особливості лікування та формування листа очікування
трансплантації серця» (тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради
Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика
22.011.2023р., (протокол № 9), наукові публікації, в яких висвітлено основні
наукові результати, а також за результатами фахового семінару профільних
кафедри кардіохірургії, рентгеноваскулярних та екстракорпоральних технологій
Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від
«18» 09 2025р. (протокол № 1699), ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації

Хронічна серцева недостатність (ХСН) є однією з основних проблем в системі охорони здоров'я у всьому світі, в тому числі і в Україні . За даними національних реєстрів європейських країн та епідеміологічних досліджень, поширеність ХСН серед дорослого населення становить 1-5 % та зростає пропорційно до віку, в осіб віком понад 65 років вона становить 10 % .

Про серйозність прогнозу клінічно маніфестованої ХСН свідчить те, що приблизно половина таких пацієнтів помирає протягом 5 років, а у хворих з тяжкою ХСН смертність протягом найближчого року сягає 50 % . Лікування хворих з ХСН потребує значних коштів від загальних витрат на охорону здоров'я в індустріально розвинених країнах, 2/3 з яких припадають на стаціонарне лікування пацієнтів, госпіталізованих з приводу декомпенсації кровообігу . З огляду на негативну демографічну тенденцію, в тому числі і в Україні, до зростання питомої ваги населення старших вікових груп, питання щодо надання медичної допомоги хворим з ХСН набуває дедалі більшої актуальності .

Навіть при використанні надсучасних методів лікування, прогресування серцевої недостатності призводить до зростання випадків декомпенсації і кількості госпіталізацій, що призводить до збільшення доз і кількості препаратів . В кінцевій стадії декомпенсації серцевої діяльності пацієнти стають несприйнятливими до проведення консервативної терапії, що може потребувати більш радикальних методів лікування, таких як трансплантація серця або використання пристроїв для механічної підтримки кровообігу (МПК).

На сьогоднішній день трансплантація серця вважається золотим стандартом лікування термінальної стадії серцевої недостатності [8]. З 2021 року в Україні запрацювала Єдина державна інформаційна система трансплантації органів . На сьогодні, в Україні органну трансплантацію

проводять 32 медичних заклади. За даними Українського центру трансплант-координації на сьогоднішній день в листі очікування трансплантації знаходиться 2161 пацієнт, серед них 348 пацієнтів очікують на трансплантацію серця (данні УЦТК) .

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри кардіохірургії, рентгенендоваскулярних та екстракорпоральних технологій Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика на тему «Термінальна серцева недостатність: особливості лікування та формування листа очікування трансплантації серця» (2023–2027 рр.), Державний реєстраційний номер: 0120U105507).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів .

Дисертація є самостійною науковою працею автора. Під керівництвом наукового керівника визначено напрям, сформульовано мету й завдання дослідження. Автор самостійно проаналізував сучасну літературу, провів інформаційний і патентний пошук, виконав клінічні спостереження, аналіз архівних даних і результати клініко-лабораторних та інструментальних досліджень. Усі розділи роботи, основні положення, висновки та практичні рекомендації написані дисертантом. Автор підготував наукові публікації, виступи та організував впровадження результатів у практику навчальних і лікувальних закладів України.

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації.

Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та

рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

Вперше комплексно проаналізовано сучасні підходи до формування листа очікування трансплантації серця при термінальній серцевій недостатності з урахуванням національної специфіки та світового досвіду. Встановлено клініко-інструментальні особливості пацієнтів із термінальною стадією серцевої недостатності залежно від включення до листа очікування трансплантації серця. Визначено основні фактори ризику розвитку ускладнень і летальних наслідків серед пацієнтів, які перебувають на листі очікування трансплантації серця. Доведено вплив включення до листа очікування на перебіг захворювання, частоту ускладнень і показники виживаності хворих із хронічною серцевою недостатністю.

6. Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Розроблені та науково обґрунтовані підходи до формування листа очікування трансплантації серця можуть бути використані для оптимізації відбору пацієнтів у клінічній практиці трансплантологічних центрів України. Визначені клініко-інструментальні критерії дозволяють своєчасно і більш обґрунтовано приймати рішення щодо включення пацієнтів до листа очікування або вибору альтернативних методів лікування. Отримані результати дослідження планується впровадити в навчальний процес для інтернів і курсантів кафедри кардіохірургії, рентгенодоваскулярних та екстракорпоральних технологій НУОЗ України імені П. Л. Шупика, а також застосовувати у клінічній практиці кардіохірургічних відділень лікарень та спеціалізованих кардіохірургічних центрів.

7. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою.

Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 202 джерел актуальних літературних праць інших вчених, і з них: 150 кирилицею і 52 латиницею кирилицею та ін. За обраною тематикою здобувач має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.

8. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

Основні результати дисертаційної роботи викладені у 4 публікаціях, зокрема статті в наукових фахових журналах, відповідно до «Переліку наукових фахових видань України», 3 статті, що індексуються Scopus або Web of Science, 1 стаття – у науковому періодичному виданні нашої держави; 1 робота в збірниках та матеріалах з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій.

9. Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Мельник А.Ю., Ященко Н.О., Ковтун Г.І., Кузьмич І.М., Маруняк С.Р., Тодуров Б.М. **Аналіз факторів ризику летальності в пацієнтів, внесених до листа очікування трансплантації серця: ретроспективне дослідження.** Український кардіологічний журнал. 2025;32(3):40-48. <https://doi.org/10.31928/2664-4479-2025.3.4048>. (Scopus)

Ключові слова: трансплантація серця, лист очікування трансплантації серця, хронічна серцева недостатність, летальність.

2. Мельник А.Ю., Ященко Н.О. **Аналіз ускладнень серед пацієнтів з термінальною стадією хронічної серцевої недостатності залежно від включення до листа очікування трансплантації серця.** Кардіохірургія та інтервенційна кардіологія. (Фаховий) <http://doi.org/10.31928/2664-3790-2025.2.616>

Ключові слова: хронічна серцева недостатність, трансплантація серця, ускладнення, летальність, лист очікування.

3. Мельник А.Ю., Яценко Н.О., Ковтун Г.І., Судакевич С.М., Чайковська С.М., Тодуров Б.М. Аналіз виживання на листі очікування трансплантації серця: результати одноцентрового дослідження. Східноукраїнський медичний журнал 2025;13(3):584-592 DOI: [https://doi.org/10.21272/eumj.2025;13\(2\):584-592](https://doi.org/10.21272/eumj.2025;13(2):584-592) (Scopus).

Ключові слова: серцева недостатність, трансплантація серця, виживаність, лист очікування, летальність, ургентність, механічна підтримка кровообігу.

4. B. M. Todurov, H. I. Kovtun, O. A. Loskutov, S. R. Maruniak, D. O. Loskutov, A. Yu. Melnyk. The results of orthotopic heart transplantation using the bicaval technique. Modern Medical Technology, (2), 5–11. [https://doi.org/10.34287/MMT.2\(57\).2023.1](https://doi.org/10.34287/MMT.2(57).2023.1)

Ключові слова: лист очікування трансплантації серця, трансплантація серця, хронічна серцева недостатність, летальність.

10. Впровадження наукових досліджень у практику.

На основі отриманих наукових даних були вивчені клініко-інструментальні характеристики пацієнтів з термінальною стадією серцевої недостатності залежно від включення до листа очікування трансплантації. Проведена оцінка ускладнення та виживаність пацієнтів, які перебувають у листі очікування трансплантації серця. Проаналізований вплив включення до листа очікування трансплантації серця на перебіг і результати лікування хворих з хронічною серцевою недостатністю. Визначити прогностичне значення ключових клініко-лабораторних та інструментальних показників для прогнозування виживаності пацієнтів з термінальною стадією серцевої недостатності. Таким чином були переглянуті та визначені критерії відбору пацієнтів для листа очікування трансплантації серця та запропонувати шляхи оптимізації тактики їх лікування.

11. Апробація результатів дослідження.

Основні положення дисертації доповідались та обговорені на науково-практичних конгресах, симпозіумах і конференціях:

1. Науково-практична конференція з міжнародною участю " XXX Всеукраїнський з'їзд серцево-судинних хірургів» (м. Черкаси , 2025).
2. Науково-практична конференція « Сучасна кардіологія» (31.05.2025, м. Київ).
3. Майстер-клас з серцевої недостатності та трансплантації серця (21.05.2025р,м. Київ).

12. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості.

Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Мельник А.Ю. як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач має глибокі фахові знання, педагогічний хист, здібний до наукових досліджень, вміє глибинно аналізувати, аналітично мислити та формувати висновки. Методично проводила наукові дослідження за темою дисертації, брала активну участь у проведенні науково - практичних конференцій в Україні та за кордоном. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах зарекомендувала себе як сумлінний здобувач та науковиця, висококваліфікований та відповідальний лікар-імунолога дитячого Мельник А.Ю. за період роботи в практичній медицині проявила себе як висококваліфікований лікар-імунолог дитячий, яка володіє класичними і новітніми методиками надання медичної допомоги в дитячій імунології. Мельник А.Ю. є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою ерудицією та досвідом, що дозволяє вважати його фахівцем із спеціальності 222 «Медицина».

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію Мельник Анни Юріївни тему: **«Термінальна серцева недостатність: особливості лікування та формування листа очікування трансплантації серця»** до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності 222 «Медицина».

Головуючий на засіданні фахового семінару

д. мед. н., професор, завідувач кафедри
функціональної діагностики НУОЗ України
імені П. Л. Шупика.

Жарінов О.Й.

Рецензент,

к.мед.н. доцент кафедри кардіохірургії
рентгенендоваскулярних
екстракорпоральних технологій
НУОЗ України імені П. Л. Шупика

Зеленчук О.В.

Рецензент,

д. мед. н., професор, заслужений лікар
України, завідувач кафедри кардіології
НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Долженко М.М.

Секретар фахового семінару,
старший лаборант кафедри кардіохірургії,
рентгенендоваскулярних та
екстракорпоральних технологій НУОЗ
України імені П. Л. Шупика

Нагнибіда А.І.